

پاسخ به سؤالات شما

دکتر محمدرضا جوادی^۱، دکتر میثم اسماعیلی^۲، دکتر خیرالله غلامی^۱

۱. دانشکده داروسازی علوم پزشکی تهران، مرکز داروپزشکی داروخانه ۱۳ آبان

۲. مرکز داروپزشکی داروخانه ۱۳ آبان

مقدمه

داروخانه‌های وابسته به دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران از دیرباز علاوه بر سرویس‌دهی به بیماران آموزش دانشجویان دانشکده داروسازی را نیز به عهده داشته است. در کنار این دو مهم، دادن اطلاعات دارویی صحیح به بیماران و جامعه پزشکی نیز همیشه در دستور کار این مجموعه قرار داشته است. طی یکی دو سال اخیر، مرکز دارو پزشکی ۱۳ آبان کار مستقل خود را آغاز کرده و در زمینه اطلاعات دارو پزشکی، چه به بیماران و چه به جامعه پزشکی، کاری زیربنایی را آغاز کرده است.

روزانه تعداد بسیار زیادی سؤال داروپزشکی، چه به صورت تلفنی و چه از طرق دیگر، از این مرکز می‌شود که متخصصان این رشته به آن‌ها پاسخ می‌دهند. نشریه رازی از این پس در بخش «پاسخ به سؤالات شما» گوشه‌ای از این سؤال و جواب‌ها را به چاپ می‌رساند تا با همکاری این مرکز، قدمی در راه اطلاع‌رسانی درست داروپزشکی برداشته باشد.

سردبیر

و تا ۳ تا ۷ روز ادامه می‌یابند. برای اجتناب از این عوارض باید دارو به تدریج قطع شود. عموماً ۱۰ تا ۲۵ درصد از دارو هر یک تا دو هفته کاهش می‌یابد.

منبع
Applied therapeutics

■ اطلاعات درخواستی

قرص متفورمین چیست؟ بیمار جهت دریافت نسخه خود به داروخانه مراجعت کرده و در آن جا به او گفته می‌شود این دارو تنها در کاهش قندخون کاربرد دارد، بیمار مشکل گوارشی داشته و سابقه دیابت ندارد.

سن: ۵۰
وزن: ۷۵kg
قد: ۱۶۰cm
جنس: مومن
سوابق دارویی:

Omeprazole 20mg OD

□ پاسخ

قرص متفورمین موارد مصرف دیگری هم غیر از بیماری دیابت دارد. در مورد این بیمار، ممکن است این دارو به دلیل کبد چرب تجویز شده باشد. در Up to date در مورد کبد چرب غیرالکلی یکی از مکانیسم‌های احتمالی مقاومت به انسولین ذکر شده که یک نقش کلیدی در پیدایش این بیماری دارد. هم‌چنان چاقی و دیابت تیپ ۲ هم در این بیماران دیده می‌شود. در این بیماران مصرف متفورمین و پیوگلیتازون و رزیگلیتازون مطالعه شده و اثرات درمانی مفیدی دیده شده است. بنابراین داروی متفورمین می‌تواند در این بیمار جایگاه داشته باشد.

■ اطلاعات درخواستی

آمپول ICG چیست؟ این دارو توسط متخصص چشم تجویز شده است.

□ پاسخ

این آمپول با نام ژنریک Indocyanine Green (Ic-Green) به عنوان یک داروی تشخیصی عمل می‌کند، کاربردهای اصلی آن‌ها در موارد زیر می‌باشد.

Determining hepatic function ■

Cardiac output monitoring ■

Liver blood flow ■

Ophthalmic angiography ■

در فهرست داروهای ایران نیز این دارو به شکل ویال‌های تزریقی ۲۵mg در بخش داروهای خاص موجود می‌باشد. Orphan

منبع Martindale 35

■ اطلاعات درخواستی

عارض قطع ناگهانی داروی آمی‌تریپتیلین چیست؟ بیمار سه سال است که دارو را زیر نظر پزشک مصرف می‌کند، سه روز است سرخود دارو را قطع کرده است. هم‌اکنون سردرد، تهوع، بی‌قراری و ... دارد آیا می‌تواند از عوارض قطع دارو باشد.

□ پاسخ

با توجه به طول دوره مصرف دارو، به احتمال زیاد به علت قطع مصرف دارو، این عوارض ظاهر شده است. عوارضی نظیر گیجی، تهوع بی‌حسی، اضطراب، بی‌خوابی و علایمی شبیه به سرماخوردگی، ممکن است بروز یابد. عموماً عوارض ۳۶ تا ۷۲ ساعت بعد از قطع ظاهر

در یک پسر بچه دو ساله با مصرف ۷۵mg از داروی سیلدنافیل عوارض زیر ایجاد شده است:

فلاشینگ، اسهال، خس خس دو طرفه شش‌ها پرخونی موقت و دردناک پنیس. این پسر بچه به طور کامل و بدون ایجاد عارضه ثانویه‌ای ببهود یافته است.

■ توصیه: در صورت بروز عوارض ذکر شده در زیر به یک مرکز درمانی مراجعه شود:

فلاشینگ، اسهال، دیس پنه، بثورات جلدی سردرد و سرگیجه، اختلال‌های بینایی، افت‌فسارخون تاکی کاردی، پریاپیسم و درد ماهیچه‌ای.

Micromedex ————— منع

■ اطلاعات درخواستی
آیا مصرف داروی ایبوپروفن برای تسکین درد دندان با داروهای زیر تداخل دارد؟

Tab Asentra 100mg QD

Cap Fluoxetin 20mg QD

Tab Xanax 0.5mg در صورت لزوم
داروهای فوق را برای درمان حملات Panic تجویز گردیده است.

□ پاسخ

صرف ایبوپروفن همراه با فلوكستین و سرتالین خطر خونریزی گوارشی را افزایش می‌دهد. بهتر است از مسکن‌هایی مثل استامینوفن استفاده شود و یا ایبوپروفن بعد از غذا و یا شیر با دوز پایین و تنها در صورت نیاز مصرف شود (کاهش خطر عوارض گوارشی).

Drug Interaction Facts ————— منع

■ نکته: بیماری کبد چرب غیرالکلی درمان دارویی که تاثیر آن اثبات شده باشد ندارد. تلاش در جهت تعديل ریسک فاکتورهای بیماری نظیر چاقی هیبریلیپدمی و عدم کنترل دیابت و کاهش وزن می‌تواند موثر باشد. (کاهش وزن باید به آهستگی صورت گیرد، کاهش وزن سریع می‌تواند بیماری کبدی را تشدید کند).

■ منبع Uptodate 18.1 —————

■ اطلاعات درخواستی
بیماری به دلیل ابتلا به بیماری M.S داروی Cinnavex استفاده می‌کند.

این دارو به مدت ۱۶ ساعت است که در خارج از یخچال نگهداری می‌شود (در دمای اتاق و دور از نور و حرارت) آیا دارو قبل استفاده است؟

□ پاسخ
با توجه به مطالب مندرج در بروشور Cinnavex این دارو باید در دمای ۲-۸ درجه سانتی گراد نگهداری شود و در صورتی که یخچال موقتاً در دسترس نباشد (به عنوان مثال هنگام مسافرت) می‌توان این دارو را به مدت یک ماه در دمای ۲۵ درجه سانتی گراد دور از نور و حرارت نگهداری کرد.

■ اطلاعات درخواستی
پسر بچه‌ای پنج ساله نصف قرص سیلدنافیل ۵۰ میلی‌گرمی را بلعیده است. با گذشت یک ساعت از مصرف دارو هیچ عارضه‌ای ظاهر نشده است. آیا کودک باید به یک مرکز درمانی منتقل شود؟

□ پاسخ ■ گزارش یک نمونه مشابه (Cantrell, 2004):

است که در روده کوچک به گلیسرول و ریزینولئیک اسید تبدیل می‌شود.

Drug in pregnancy and lactation Ed. 8th منبع

■ اطلاعات درخواستی
برای بیمار به دلیل IBD، شیاف آساکول تجویز شده است. بیمار نیم ساعت پس از استعمال شیاف دفع مدفوع داشته، آیا دارو به طور کامل جذب شده است.

□ پاسخ

بعد از استعمال شیاف آساکول برای رسیدن به حداقل میزان جذب حداقل یک تا سه ساعت زمان اختیاج است. این زمان در مورد شکل انما (Enema) دارو، هشت ساعت می‌باشد.

Lexicompon-Desktop منبع

■ اطلاعات درخواستی
Myozyme چیست؟

□ پاسخ

نام ژنریک آن Acid Alpha Glucosidase (Alglucosidase alfa) می‌باشد. که یک آنزیم نوترکیب Acid Alpha Glucosidase انسانی است. این دارو در بیماری Pompe (Glycogen Storage disease Type II) استفاده Lysosomal acid maltase deficiency می‌شود. این بیماری نقص maltase می‌باشد که یک بیماری اتوزومال مغلوب است. در این بیماری، ژن lysosomal alpha-1, 4-glucosidase نقش Lysosomal acid maltase باعث تجمع

■ اطلاعات درخواستی

برای خانمی ۲۷ ساله به دلیل H.Pylori داروهای زیر تجویز گردیده است.

Tab clarithromycin 500mg

روزی دو عدد

Cap Amoxicillin 500mg

هر دوازده ساعت دو عدد

Tab Pantoprazole 40mg

هر دوازده ساعت یک عدد

آیا تلخی مزه دهان می‌تواند از عوارض داروهای ذکر شده باشد؟ این عارضه بعد از مصرف این داروها ایجاد شده است.

□ پاسخ

تغییر مزه دهان و تلخ شدن آن از عوارض شایع گوارشی داروی کلاریترومایسین می‌باشد. به بیمار توصیه شده از آبنبات و برخی طعم‌دهنده‌های رایج برای کاهش این عارضه استفاده کند.

■ اطلاعات درخواستی

آیا مصرف روغن کرچک برای درمان یبوست در ماه پنجم بارداری مجاز است؟

□ پاسخ

روغن کرچک در دوران باستان برای القای زایمان استفاده می‌گردید. مکانیسم تحریکی روغن کرچک (Castor oil) بر روی عضلات رحم ناشناخته است. این امر ممکن است به دلیل جذب سیستمیک ریزینولئیک اسید باشد. به همین دلیل از مصرف این دارو در دوران بارداری باید خودداری شود و استفاده از آن تنها با دستور پزشک مجاز است.

روغن کرچک حاوی ۷۵ درصد تری‌ریزینولئین

■ اطلاعات درخواستی

نامهای تجاری فرآوردهای آمینوفیوژن کدامند؟

آیا از تمامی برندهای موجود می‌توان برای بیماران با نارسایی کبدی استفاده کرد؟

□ پاسخ

در فرمولاسیون‌های مخصوص بیماران با نارسایی کبدی مقدار اسیدهای آمینه آروماتیک (فیلآلاتین ترپیتوفان، تیروزین) یا پایین است یا اصلًا وجود ندارد و به جای آنها از اسیدهای آمینه با زنجیره شاخه‌دار مثل والین، لوسین و ایزولوسین استفاده می‌شود.

■ نکته: تجمع اسیدهای آروماتیک باعث تشدید آنسفالوپاتی بیمار شود.

■ نامهای تجاری این دارو:

Hepatic Aid II

Travasorb Hepatic

Aminess

Aminosyn

Hepatamine

منبع Handbook of critical care drug therapy edition 3

Glycogen در لیزوزوم و سیتوپلاسم و در نتیجه تخریب بافتی خصوصاً در عضلات ماهیچه‌ای و قلب می‌شود. این بیماری در کودکان به صورت کاردیومیوپاتی و هایپوتونیای منتشر بروز می‌کند. تورم زبان و هپاتومگالی نیز مشاهده می‌شود، در صورت عدم درمان، بیشتر افراد طی ۱ تا ۲ سال اول زندگی می‌میرند.

در جوانان و بزرگسالان میوپاتی اسکلتی مشاهده می‌شود که به صورت Limb-girdle (میوتوئی)، درد میوگلوبین اوری، افزایش سرمی کراتین کیانا (کاردیومیوپاتی) مشاهده می‌شود. نوع پیشرفته بیماری باعث مشکلات تنفسی نیز می‌شود.

■ درمان بیماری: جایگزینی آنزیم، رژیم غنی از پروتئین، کربوهیدرات کم، وزش و درمان حمایتی مانند تنفس مصنوعی در موارد مشکلات تنفسی.

■ اطلاعات درخواستی

آیا قرص L-Carnitine در درمان ناباروری مردان کاربرد دارد؟

□ پاسخ

L-Carnitine می‌تواند در درمان ناباروری مردان از طریق بهبود تحرک و مدت زمان زنده ماندن اسپرم‌ها در بیماران با Prostato-vesiculo-epididymitis (PVE) و شمارش طبیعی Seminal WBC موثر باشد.